

MEdIES

Μαθητές και
**επαγγελματίες τουρισμού
& αναψυχής** ενημερώνονται
και αναλαμβάνουν δράση
για τα **θαλάσσια απορρίμματα**
στις ακτές του **Μυλοποτάμου**

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ «ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ»

Πράξη ενταγμένη στο Ε.Π. Αλιείας & Θάλασσας 2014-2020 με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5070081.
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σχετικά με εμάς

Το Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης για το Περιβάλλον τον Πολιτισμό και την Αειφόρο Ανάπτυξη (MIO-ECSDE) αποτελεί τη μεγαλύτερη Ομοσπονδία περιβαλλοντικών οργανώσεων στη Μεσόγειο. Απαριθμεί 136 μέλη (2021), Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις από όλες τις χώρες της Μεσογείου.

www.mio-ecsde.org

Το Δίκτυο εκπαιδευτικών MEDIES είναι η κύρια εκπαιδευτική πρωτοβουλία του MIO-ECSDE με επίκεντρο την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Από το 2002, όταν ξεκίνησε ως Πρωτοβουλία Τύπου II του ΟΗΕ, υλοποιεί δράσεις όπως παραγωγή εκπαιδευτικών υλικών σε πολλές γλώσσες, επιμόρφωση εκπαιδευτικών και σχολικά προγράμματα.

www.medies.net

Το πρόγραμμα «**ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΣΤΟΝ ΑΦΡΟ-ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ**» στοχεύει να ενημερώσει και να παρακινήσει σε δράση για τη μείωση και την καλύτερη διαχείριση των θαλάσσιων απορριμμάτων και ειδικά των πλαστικών μιας χρήσης, μέσω της κινητοποίησης στελεχών τουρισμού και αναψυχής, αλλά και της εκπαιδευτικής κοινότητας και της ευρύτερης κοινωνίας των παράκτιων περιοχών του Μυλοποτάμου. Το πρόγραμμα υλοποιείται από τον Νοέμβριο του 2020 έως τον Ιανουάριο του 2022.

<https://medies.net/skoupidia-ston-afro-mylopotamos/>

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	4
Ο σχεδιασμός της Πιλοτικής Δράσης	5
Διαφορετικές, συμπληρωματικές ομάδες-στόχος, δράσεις & ‘προϊόντα’	5
Η σημασία του Τοπικού Συντονιστή	6
Ευκαιρίες αλληλεπίδρασης όλων των ομάδων-στόχο	7
Εξατομικευμένη ανάλυση υπάρχουσας κατάστασης & αναγκών των επιχειρήσεων	7
Κατάλογος Προτεινόμενων Μέτρων	8
Εξατομικευμένα μέτρα στην κάθε επιχείρηση	8
Το Σύμφωνο Συνεργασίας ως εργαλείο ενίσχυσης της εθελοντικής δέσμευσης της επιχείρησης.....	8
Επικοινωνία της δέσμευσης: Αφίσα Υπεύθυνου Τουρίστα και Υπευθύνου Καταστήματος	9
Πρώτο Εργαστήριο Επαγγελματιών	12
«Υπεύθυνα Καταστήματα» στο Μυλοπόταμο εν δράσει	14
Δεύτερο Εργαστήριο Επαγγελματιών	17
Συμπεράσματα	19
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Το ερωτηματολόγιο του MIO-ESCDE	21
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 Το Σύμφωνο Συνεργασίας	32
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Κατάλογος Ενδεικτικών Μέτρων	35
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 . Αφίσες «Υπεύθυνου Καταστήματος» και «Υπεύθυνου Τουρίστα».....	39
Πηγές	41

Εισαγωγή

Τα θαλάσσια απορρίμματα, η πλαστική ρύπανση και ειδικότερα τα πλαστικά μιας χρήσης αποτελούν σοβαρά περιβαλλοντικά ζητήματα, γύρω από τα οποία, τα τελευταία χρόνια σημειώνεται μεγάλη κινητοποίηση σε πολλά επίπεδα: Στις πολιτικές και τις νομοθεσίες, στο σχεδιασμό με βάση την κυκλική οικονομία, στην καινοτομία, στις εκστρατείες εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης, στους αναρίθμητους οργανωμένους και μη καθαρισμούς. Από τις σχετικές πρωτοβουλίες δεν θα μπορούσε να απουσιάζει ο τομέας τουρισμού, αναψυχής και εστίασης, ο οποίος είναι συχνά ταυτόχρονα πηγή / «θύτης» αλλά και «θύμα» της ρύπανσης από πλαστικά.

Το ευρύτερο πρόγραμμα «[ΣΚΟΥΠΪΔΙΑ ΣΤΟΝ ΑΦΡΟ-ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ](#)», απευθύνεται στις επιχειρήσεις εστίασης, τουρισμού και αναψυχής, στις τοπικές αρχές στην εκπαιδευτική κοινότητα, και όλους τους πολίτες οι οποίοι καλούνται να πάψουν να είναι «μέρος του προβλήματος» και να λειτουργήσουν έμπρακτα ως «μέρος της λύσης».

Σε μια από τις δράσεις του προγράμματος, την «Πιλοτική Δράση Υπεύθυνου Καταστήματος», όπου δοκιμάζεται η προτεινόμενη μεθοδολογία, επαγγελματίες από το χώρο του τουρισμού, αναψυχής και εστίασης στον Μυλοπόταμο, ανέλαβαν εθελοντική δράση στις επιχειρήσεις τους με σκοπό τον περιορισμό και την καλύτερη διαχείριση των απορριμμάτων τους, και ειδικά των πλαστικών μιας χρήσης.

Στο παρόν κείμενο παρουσιάζεται η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε, τα στάδια της δράσης, και οι αναγκαίες τροποποιήσεις. Αν και η μεθοδολογία αυτή ήταν πιλοτική, σχεδιασμένη ειδικά για τον Μυλοπόταμο με συμμετοχή σχετικά περιορισμένου αριθμού επαγγελματιών, στηρίζεται σε αντίστοιχες πρωτοπόρες προσεγγίσεις και καλές πρακτικές από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ο αρχικός σχεδιασμός προέβλεπε τακτικές συναντήσεις με φυσική παρουσία, αλλά λόγω των περιορισμών εξαιτίας της πανδημίας COVID-19 κάτι τέτοιο δεν έγινε εφικτό. Το κενό από την απουσία των εκ του σύνεγγυς συναντήσεων με τον Συντονιστή καλύφθηκε, σε σημαντικό βαθμό, από αρκετές 'ένας προς έναν' αυτοτελείς συναντήσεις του τοπικού εταίρου με τους επαγγελματίες, από τακτικές τηλεφωνικές επαφές και βέβαια μέσα από τα διαδικτυακά σεμινάρια που οργανώθηκαν.

Ο σχεδιασμός της Πιλοτικής Δράσης

Στο παρακάτω χρονοδιάγραμμα σημειώνονται οι κύριες δράσεις του Προγράμματος «**ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΣΤΟΝ ΑΦΡΟ-ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ**» που υλοποιείται από τον Νοέμβριο του 2020 έως τον Ιανουάριο του 2022.

Η

Πιλοτική Δράση «Υπεύθυνο Κατάστημα» ξεκίνησε τον Μάιο του 2021 και διήρκησε μέχρι το τέλος της τουριστικής περιόδου (Οκτώβριος/ Νοέμβριος 2021, ανάλογα με την επιχείρηση). Στις παραγράφους που ακολουθούν αναλύονται τα κύρια σημεία της μεθοδολογίας που εφαρμόστηκε κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της Πιλοτικής Δράσης.

Διαφορετικές, συμπληρωματικές ομάδες-στόχος, δράσεις & 'προϊόντα'

Το πρόγραμμα «**ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΣΤΟΝ ΑΦΡΟ-ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ**» είχε τρεις διαφορετικές, αλλά αλληλοσυμπληρωματικές ομάδες-στόχοι, οι οποίες κλήθηκαν μέσα από τις δράσεις του προγράμματος, να συνεργαστούν και «μέρος του προβλήματος» να ενεργήσουν ως «μέρος της λύσης»:

α) Τις **Επιχειρήσεις Τουρισμού, Αναψυχής και Εστίασης**: Είναι γνωστό ότι ο τομέας αυτός συνήθως ευθύνεται για την παραγωγή σημαντικών ποσοτήτων στερεών απορριμμάτων, πολλά από τα οποία καταλήγουν στη θάλασσα και τις ακτές. Σε μεγάλο ποσοστό τα απορρίμματα αυτά είναι πλαστικά μιας χρήσης. Ταυτόχρονα, εκτός από πηγές («θύτες») είναι και «θύματα» των πλαστικών, καθώς αυτά υποβαθμίζουν δραματικά το «κεφάλαιο» πάνω στο οποίο στηρίζεται ο τουρισμός (το καλαίσθητο και καθαρό περιβάλλον) και συχνά οι ίδιες επιχειρήσεις επωμίζονται τα κόστη καθαρισμού παραλιών, ώστε να διασφαλίσουν ένα περιβάλλον καλαίσθητο για τους πελάτες τους.

Στοιχεία για τους Αριθμούς Επισκεπτών

Η Μεσόγειος δέχεται κάθε χρόνο 200 εκατ. τουρίστες, με αποτέλεσμα κάθε καλοκαίρι τα παραγόμενα απορρίμματα να αυξάνονται, κατά μέσο όρο, 40%. Η Κρήτη με πληθυσμό περίπου 650,000, ως ναυαρχίδα του ελληνικού τουρισμού δέχτηκε περίπου 5 εκατ. τουρίστες το 2019, με ό,τι αυτό συνεπάγεται ως επιβάρυνση στο σύστημα διαχείρισης απορριμμάτων, αλλά και τα παράκτια και τα θαλάσσια οικοσυστήματα που ρυπαίνονται χωρίς να μπορούν να καθαριστούν. Στην μετά-COVID 19 εποχή οι αριθμοί αυτοί αναμένεται να ξεπεραστούν.

Το πρόγραμμα σε αριθμούς

1 εκπαιδευτικό υλικό	2 εργαστήρια για στελέχη επιχειρήσεων τουρισμού & αναψυχής
1 επιμόρφωση εκπαιδευτικών	1 πιλοτική δράση «Υπεύθυνων Παράκτιων Καταστημάτων»
1 διήμερο ευαισθητοποίησης για μαθητές & εκπαιδευτικούς	1 δίγλωσση Αφίσα για τον “Υπεύθυνο Τουρίστα” / “Υπεύθυνο Κατάστημα”
2 έργα τέχνης από θαλάσσια απορρίμματα	
1 εκδήλωση παρουσίασης αποτελεσμάτων	

β) Τις **Τοπικές Αρχές**, σε επίπεδο Περιφέρειας, Δήμου και Τοπικών Κοινοτήτων, όπως και την ΑΚΟΜΜ Ψηλορείτης που υλοποιεί το Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/ LEADER ΑΛΙΕΙΑΣ και χρηματοδοτεί το πρόγραμμα «**ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΣΤΟΝ ΑΦΡΟ-ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ**». Η υποστήριξή τους στο πρόγραμμα είναι καθοριστική, τόσο από πλευράς ενημέρωσης των πολιτών και των επισκεπτών, όσο και από πλευράς συλλογής και διαχείρισης των απορριμμάτων.

γ) Την **Εκπαιδευτική Κοινότητα**, με άλλα λόγια τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς των Δημοτικών και των Γυμνασίων της περιοχής, αλλά και φορείς μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, όπως το ΚΠΕ Ανωγείων, το Γεωπάρκο Ψηλορείτη, Συλλόγους και Καταδυτικά Κέντρα και ΜΜΕ στην περιοχή.

Οι κάτοικοι της περιοχής, όπως και οι επισκέπτες είναι μια τέταρτη έμμεση ομάδα-στόχος, που προσεγγίστηκε μέσω των προηγούμενων ομάδων, περιλαμβανομένων των μαθητών που ενημερώνουν τις οικογένειές τους αλλά και των πρόσθετων δράσεων (π.χ. Καθαρισμός & Παρακολούθηση Ακτής, Αφίσα «Υπεύθυνου Τουρίστα») αλλά και με δύο έργα τέχνης που εκτέθηκαν στην περιοχή.

Η σημασία του Τοπικού Συντονιστή

Η συνεργασία με έναν Τοπικό Συντονιστή, ο οποίος αφενός γνωρίζει τους ντόπιους κατοίκους και αφετέρου έχει ευκολία στην οργάνωση συναντήσεων και εκδηλώσεων ήταν καθοριστική. Πέραν των ζητημάτων διαχείρισης ο εταίρος αυτός κλήθηκε να έχει έναν ουσιαστικό ρόλο στην υλοποίηση των δράσεων, ώστε αυτές να ανταποκρίνονται στις τοπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες και να έχει τακτική επικοινωνία με την εκάστοτε ομάδα-στόχο. Επιπλέον, σε συνεργασία πάντα με το ΜΙΟ-ΕCSDE, ο Τοπικός Συντονιστής ανέλαβε την παρακολούθηση της πιλοτικής δράσης των «Υπεύθυνων Καταστημάτων» και παρακολούθησε από κοντά την επίτευξη των στόχων ‘μείωσης πλαστικού’ που οι ίδιες οι επιχειρήσεις έθεσαν.

Στο πρόγραμμα αυτό, ο εταίρος / ανάδοχος που ορίστηκε μετά από Διαγωνισμό είναι η Εταιρεία Συμβούλων MADE Consultants, με έδρα το Ηράκλειο. Το γεγονός της κατακύρωσής του σε έναν

ανάδοχο με έδρα στην Κρήτη, ήταν πολύ θετικό καθώς με αυτό τον τρόπο διασφαλίστηκε η στενότερη επαφή με τον τοπικό πληθυσμό.

Ευκαιρίες αλληλεπίδρασης όλων των ομάδων-στόχο

Οι τρεις παραπάνω ομάδες-στόχοι, οι δράσεις που σχεδιάστηκαν για την καθεμιά, όπως και τα παραδοτέα του προγράμματος «**ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΣΤΟΝ ΑΦΡΟ-ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ**» έχουν αλληλεξάρτηση και συμπληρωματικό χαρακτήρα. Για παράδειγμα, οι εκπαιδευτικοί επωφελούνται από το εκπαιδευτικό υλικό, αλλά κάποιες εκπαιδευτικές δραστηριότητες του υλικού προτείνεται να γίνουν στις επιχειρήσεις (π.χ. συνεντεύξεις με τους Καταστηματαρχες). Η έκθεση των δύο έργων τέχνης για τα απορρίμματα σε παραλία του Μυλοποτάμου (Μπαλί) προσέφερε μια ακόμα ευκαιρία γνωριμίας της τοπικής κοινωνίας με το πρόγραμμα.

Σε όλες τις συναντήσεις του προγράμματος, όπως και στο Διήμερο Ευαισθητοποίησης, εκπρόσωποι των ομάδων-στόχο συμμετείχαν και μοιράστηκαν τις απόψεις τους. Από τις συζητήσεις αναδείχτηκε η συνειδητοποίηση του πολυπαραγοντικού προβλήματος των θαλάσσιων απορριμμάτων, όπως και η σημασία της εκπαίδευσης και ενημέρωσης αλλά και της συνεχούς και διαφοροποιημένης δράσης από τους διαφορετικούς φορείς της περιοχής για την επιτυχή αντιμετώπιση του προβλήματος.

Εξατομικευμένη ανάλυση υπάρχουσας κατάστασης & αναγκών των επιχειρήσεων

Το ερωτηματολόγιο του MIO-ESCDE για την κατανάλωση πλαστικού μιας χρήσης από τις επιχειρήσεις τουρισμού στην Ελλάδα (Βλ. Παράρτημα 1) χρησιμοποιήθηκε σε όλες τις επιχειρήσεις που επρόκειτο να συμμετέχουν στην Πιλοτική Δράση, ως ένα πρώτο διαγνωστικό εργαλείο της υπάρχουσας κατάστασης σε αυτές. Η συγκεκριμένη έρευνα πραγματοποιήθηκε το 2021 σε διάφορες τουριστικές επιχειρήσεις ανά τη χώρα.

Ακολούθησε η κατ' ιδίαν διαδικτυακή συνάντηση με στελέχη του MIO-ESCDE, όπου ο/η κάθε επιχειρηματίας εξήγησε τις δραστηριότητες που εφαρμόζει ήδη στην κατεύθυνση μείωσης των πλαστικών, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει και τις περαιτέρω πρωτοβουλίες που σκέφτεται να αναλάβει. Η κατανάλωση πλαστικού μιας χρήσης, και συνεπώς η διαδικασία αλλαγής και οι προκλήσεις κατά την εφαρμογή μέτρων μείωσης μπορεί να είναι πολύ διαφορετικές, για παράδειγμα, σε ένα κατάλυμα με λίγα δωμάτια, σε μια ταβέρνα, και σ' ένα beach bar. Καθεμιά από τις επιχειρήσεις αυτές έχει διαφορετικές καταναλώσεις, διαφορετικό σημείο εκκίνησης, και ενδεχομένως διαφορετικό βαθμό διάθεσης για δέσμευση απέναντι σε μέτρα μείωσης.

Η εξατομικευμένη εξέταση του μεγέθους της κάθε επιχείρησης, της λειτουργίας και των αναγκών της, και η σε βάθος συζήτηση για τις πρακτικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει (από τις προμήθειες, μέχρι την διαχείριση απορριμμάτων και τις υπάρχουσες δυνατότητες ανακύκλωσης στο Δήμο) ήταν

απαραίτητη προκειμένου σε καθεμιά να προταθούν και να υιοθετηθούν τα κατάλληλα γι' αυτήν μέτρα μείωσης.

Τέλος, οι συναντήσεις αυτές και ο χρόνος που αφιερώθηκε σε κάθε επιχείρηση βοήθησαν στο να καλλιεργηθεί η κατανόηση και η αμοιβαία εμπιστοσύνη, παράγοντες πολύ σημαντικοί στην περαιτέρω συνεργασία στο πρόγραμμα.

Κατάλογος Προτεινόμενων Μέτρων

Ο πρακτικός αυτός κατάλογος διαμορφώθηκε από το MIO-ECSDE ώστε οι επιχειρήσεις να ενημερωθούν για πιθανές φιλο-περιβαλλοντικές πρακτικές διαχείρισης προμηθειών, μείωσης του πλαστικού τους αποτυπώματος, διαχείρισης απορριμμάτων και ανακύκλωσης. Ο Κατάλογος λειτουργεί σαν «Μενού Επιλογής» απ' όπου οι επιχειρηματίες μπορούν να αντλήσουν ιδέες προκειμένου να καταλήξουν σε συγκεκριμένα μέτρα για τα οποία θα δεσμευτούν ως επιχείρηση στο Σύμφωνο Συνεργασίας.

Ο Κατάλογος περιλαμβάνει δεκάδες μέτρα που μπορούν να εφαρμόσουν τρεις τύποι επιχειρήσεων α) καταλύματα, β) καφετέριες-μπαρ και γ) εστιατόρια. Η πλειοψηφία αυτών αφορούν «αλλαγές μιας πρακτικής» ή «αλλαγές στις προμήθειες» χωρίς να ενέχουν ουσιαστικό κόστος στη λειτουργία των επιχειρήσεων (Βλ. [Παράρτημα 3](#)).

Εξατομικευμένα μέτρα στην κάθε επιχείρηση

Με βάση την υπάρχουσα κατάσταση και το τι είχαν κατά νουν ήδη οι επιχειρηματίες, το MIO-ECSDE παρείχε συμβουλές για πρακτικές λύσεις παραπέρα μείωσης ή/και βελτίωσης της διαχείρισης απορριμμάτων μέσα από απλά, έξυπνα, ή/και πιο τολμηρά μέτρα. Επιπλέον κριτήριο υπήρξε το να μην επιβαρύνουν οι αλλαγές οικονομικά την επιχείρηση, και όπου αυτό είναι δυνατόν, να εξοικονομούνται χρήματα, έστω μακροπρόθεσμα.

Υπογραμμίζεται ότι τα μέτρα που αποφάσισε να υιοθετήσει η κάθε επιχείρηση δεν τα καθόρισε το MIO-ECSDE, αλλά όλα υιοθετήθηκαν πρωτοβουλία της ίδιας. Δεν ήταν λίγες οι φορές που κάποιο μέτρο δεν ήταν στον αρχικό 'Κατάλογο Προτεινόμενων', αλλά προτάθηκε από τον ίδιο τον επιχειρηματία μετά από σκέψη και διάλογο. Αυτή η διάσταση είναι σημαντική ώστε να επιτευχθεί η ουσιαστική ιδιοκτησία των μέτρων ('ownership').

Το Σύμφωνο Συνεργασίας ως εργαλείο ενίσχυσης της εθελοντικής δέσμευσης της επιχείρησης

Οι επιχειρήσεις που δεσμεύτηκαν να συμμετέχουν στην Πιλοτική Δράση συνυπέγραψαν ένα Σύμφωνο Συνεργασίας με το MIO-ECSDE (Βλ. [Παράρτημα 2](#)). Το σύμφωνο αυτό, το οποίο είναι μη δεσμευτικό από οικονομικής άποψης, έχει ηθική αξία και στόχο να επισημοποιήσει τη συνεργασία,

να ενισχύσει την αμοιβαία δέσμευση και εμπιστοσύνη μεταξύ των εταίρων και να διασφαλίσει την εμπιστευτικότητα κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

Κατά το Σύμφωνο, η επιτυχής εφαρμογή των μέτρων κατά τη διάρκεια της πιλοτικής δράσης καταλήγει σε παροχή σχετικής Βεβαίωσης από πλευράς MIO-ECSDE, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την επιχείρηση για λόγους προβολής και διαφήμισης. Τόσο το Σύμφωνο όσο και η παρεχόμενη Βεβαίωση επιδιώκουμε να λειτουργήσουν παραινετικά και όχι με κριτικό πνεύμα για μια επιχείρηση η οποία για οποιοδήποτε λόγο αντιμετωπίζει δυσκολίες στην εφαρμογή.

Επικοινωνία της δέσμευσης: Αφίσα Υπεύθυνου Τουρίστα και Υπευθύνου Καταστήματος

Στην Πιλοτική Δράση εντάσσονται και δύο εργαλεία «επικοινωνίας της δέσμευσης» για τις επιχειρήσεις οι οποίες συμμετείχαν εθελοντικά στο πρόγραμμα, που είναι οι δίγλωσσες αφίσες αφενός για τον Τουρίστα / πελάτη / επισκέπτη και αφετέρου για το ίδιο το Κατάστημα (Βλ. [Παράρτημα 4](#)).

Όλες οι συνεργαζόμενες με το Πρόγραμμα επιχειρήσεις αναρτήσανε την αφίσα του «Υπεύθυνου Τουρίστα» στο χώρο τους, ενώ μια από αυτές προσάρμοσε και το κείμενο του «Υπεύθυνου Καταστήματος» γράφοντας τις δικές της δεσμεύσεις στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Και οι δύο αφίσες περιέχουν εύκολες και πρακτικές συμβουλές με μορφή «Δεκαλόγου». Η αφίσα του Υπεύθυνου Τουρίστα είναι ένα κλειστό αρχείο (PDF) σε μέγεθος A3 το οποίο τυπώθηκε και μοιράστηκε στις επιχειρήσεις. Η αφίσα του επιχειρηματία είναι ένα ανοιχτό αρχείο (PPT) ώστε να μπορεί η κάθε επιχείρηση να παρεμβαίνει στα κείμενα αναφέροντας τις δικές της δεσμεύσεις και πρωτοβουλίες. Τα δύο αυτά προϊόντα επικοινωνίας μπορούν είτε να αναρτηθούν τυπωμένα σε κάποιο σημείο (π.χ. στο μπαρ, μπουφέ, ή σε πίνακα ανακοινώσεων), ή/και να επικοινωνηθούν ηλεκτρονικά στους πελάτες (π.χ. στην ιστοσελίδα της επιχείρησης ή σε ηλεκτρονικά banners στην TV δωματίων κλπ.).

Έργα Τέχνης από και για απορρίμματα

Στην Πιλοτική Δράση εντάσσεται και η κατασκευή δύο έργων τέχνης για την ευαισθητοποίηση των ντόπιων και των επισκεπτών για τα θαλάσσια απορρίμματα και ειδικότερα για τη ρύπανση από πλαστικά. Έτσι, μέσα στο καλοκαίρι του 2021, σε συνεργασία με τους καταστηματαρχες και τις τοπικές αρχές στον οικισμό Μπαλί οι δύο γοργόνες του προγράμματος, «έπιασαν δουλειά» με σκοπό τη συλλογή πλαστικών μπουκαλιών και καπακιών!

Πρόκειται για δύο έργα συμμετοχικής τέχνης με έμπνευση το λογότυπο του προγράμματος. Οι γοργόνες δημιούργησαν ένα συμμετοχικό περιβάλλον που είχε ως στόχο αφενός την ενεργό εμπλοκή του κοινού και αφετέρου τον προβληματισμό, την κοινωνική επαφή αλλά και την επικοινωνία.

Οι δύο γοργόνες, έργα συμμετοχικής τέχνης του σκηνογράφου Νίκου Δεντάκη, εκτεθειμένες στο Μπαλί. Στην κατασκευή των έργων δόθηκε προσοχή στα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν, ώστε να είναι ανακυκλώσιμα και να μην συμβάλλουν με οποιονδήποτε τρόπο στο πρόβλημα των θαλασσίων απορριμμάτων.

Πράγματι, η ανταπόκριση των κατοίκων και των επισκεπτών ήταν πολύ θετική και τα καλάθια συλλογής των έργων γέμιζαν τακτικά, ενώ δεν ήταν λίγες οι φορές που οι επισκέπτες φωτογραφίζονταν μπροστά στις γοργόνες. Με τη συνεργασία του Δήμου Μυλοποτάμου, τα συλλεγόμενα μπουκάλια καταλήγουν στον μπλε κάδο, ενώ ο ιερέας του χωριού φροντίζει ώστε τα καπάκια που συγκεντρώνονται χωριστά να διατίθενται προς ανακύκλωση σε άλλα προϊόντα (αμαξίδια κ.λπ.).

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα έργα αυτά ήταν ιδιαίτερα επιτυχημένα και ως εργαλείο επικοινωνίας στο διαδίκτυο, μιας και οι σχετικές αναρτήσεις στην ιστοσελίδα και στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης του Συντονιστή ήταν από τις πιο επιδραστικές του έτους.

Πρώτο Εργαστήριο Επαγγελματιών

Στις 13 Μαΐου 2021, αμέσως μετά το άνοιγμα της εστίασης μετά από έξι μήνες εγκλεισμού, λόγω της πανδημίας COVID-19, και λίγο πριν το άνοιγμα της τουριστικής περιόδου στη χώρα, πραγματοποιήθηκε, διαδικτυακά, το πρώτο σεμινάριο με τους επαγγελματίες Τουρισμού, Αναψυχής και Εστίασης της περιοχής Μυλοποτάμου.

Η συνάντηση είχε στόχο την επεξήγηση των δράσεων του προγράμματος που αφορούν τις ευκαιρίες και δυνατότητες υποβοήθησης της προσαρμογής των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της περιοχής στις επιταγές του Νόμου 4376/2020, σύμφωνα με τον οποίο πρέπει να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το πρόβλημα των πλαστικών μιας χρήσης, με κατάργηση ορισμένων σχετικών προϊόντων ήδη από τον Ιούλιο του 2021.

Η διαδικτυακή συνάντηση διήρκεσε δύο ώρες και σε αυτήν πήραν μέρος 20 άτομα συνολικά. Κατά τη συνάντηση παρουσιάστηκε το πρόγραμμα και εξηγήθηκαν τα σχετικά άρθρα του Νόμου 4376/2020. Κατόπιν παρουσιάστηκε η μέθοδος προσέγγισης και καλές πρακτικές από άλλες χώρες όπως και το ερωτηματολόγιο του MIO-ECSDE ως ένα εργαλείο για την διάγνωση της υπάρχουσας κατάστασης σε σχέση με την κατανάλωση πλαστικού μιας χρήσης από τις επιχειρήσεις.

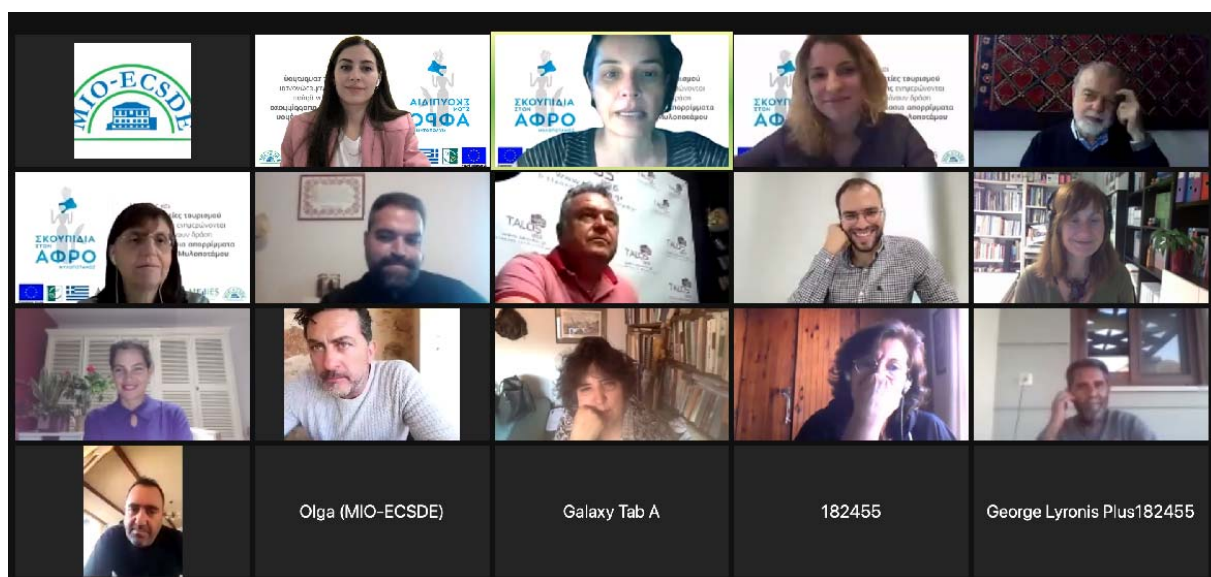
Απόσπασμα από την Ανακοίνωση / Δελτίο Τύπου της εκδήλωσης

Το πρόγραμμα «**ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΣΤΟΝ ΑΦΡΟ-ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ**» προσφέρει σε έναν αριθμό ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων της περιοχής τη δυνατότητα να επωφεληθούν από την τεχνογνωσία και παροχή συμβουλών για καταγραφή, ιεράρχηση αναγκών και κατά βούληση ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων από την κάθε επιχείρηση, ώστε να προχωρήσει με τρόπο απλό και μεθοδικό στην εφαρμογή του Νόμου για τα Πλαστικά και της αντίστοιχης Ευρωπαϊκής Οδηγίας. Αυτό επιτρέπει στις επιχειρήσεις που θα συμμετάσχουν ενεργά:

1. Να επιταχύνουν τις απαιτούμενες αλλαγές με μηδενικό κόστος τεχνικής βοήθειας.
2. Να εφαρμόσουν σύγχρονη προσέγγιση στο θέμα αυτό, με βάση την διεθνή εμπειρία.
3. Να εμπνευστούν από καλές πρακτικές και παραδείγματα από άλλες χώρες.
4. Να λάβουν βοηθητικό υλικό-αφίσσα για ευαισθητοποίηση των πελατών τους στο θέμα.
5. Να προγραμματίσουν τις παρεμβάσεις τους και σε πρώτη φάση να εξασφαλίσουν ένα Σύμφωνο Συνεργασίας, με MIO-ECSDE. Στη συνέχεια, με βάση τις επιλεγμένες, από τις ίδιες τις επιχειρήσεις, δράσεις τους για μείωση των πλαστικών, θα μπορέσουν να λάβουν σχετική Βεβαίωση που θα μπορούν να αναρτήσουν στην επιχείρησή τους και να χρησιμοποιήσουν για την αναβάθμιση του προφίλ τους.

Παρόντες στο σεμινάριο ήταν ιδιοκτήτες «boutique hotels», ενοικιαζόμενων δωματίων, επιχειρήσεων εστίασης ή ταβέρνας, αλλά και γραφείων μετακινήσεων, οι οποίοι κατά κύριο λόγο λειτουργούν τις επιχειρήσεις τους εποχιακά, οικογενειακά και συμπληρωματικά με κάποια άλλη εργασία. Αυτοί έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για συμμετοχή, ενώ ο εκπρόσωπος του Δήμου Μυλοποτάμου εξέφρασε την πεποίθησή του ότι με την παρότρυνση και του Δήμου, περισσότερες επιχειρήσεις από την περιοχή, κυρίως καφετέριες, «beach bar», και «delivery» θα θελήσουν να συμμετέχουν.

Μετά το 1^ο εργαστήριο ακολούθησαν εξατομικευμένες «ένας-προς-έναν» συναντήσεις ανάμεσα στον Συντονιστή, την ομάδα του προγράμματος και τις επιχειρήσεις, προκειμένου να διαγνωστεί η υπάρχουσα κατάσταση και το κάθε κατάστημα να θέσει τους προσωπικούς του στόχους μείωσης.

Στιγμιότυπο από το 1^ο διαδικτυακό Εργαστήριο Επαγγελματιών Τουρισμού.

«Υπεύθυνα Καταστήματα» στο Μυλοπόταμο εν δράσει

Μετά το 1^ο Εργαστήριο Επαγγελματιών και τις ατομικές και κατ' ιδίαν συναντήσεις, **τέσσερις επιχειρήσεις** από την περιοχή Μυλοποτάμου αποφάσισαν να λάβουν μέρος εθελοντικά στην πιλοτική δράση «Υπεύθυνου Καταστήματος» που «έτρεξε» το διάστημα Μάιος – Νοέμβριος 2021.

Μετά την συγκεκριμενοποίηση των δεσμεύσεων από την κάθε επιχείρηση και την υπογραφή του Συμφώνου Συνεργασίας η παρακολούθηση των μέτρων έγινε τηλεφωνικά από τον Τοπικό Εταίρο σε διμηνιαία συχνότητα.

Για λόγους εχεμύθειας και εμπιστευτικότητας, όπως προβλέπεται από το Σύμφωνο Συνεργασίας, τα εξειδικευμένα μέτρα της κάθε επιχείρησης όπως και τα δεδομένα από την παρακολούθηση αυτών δεν δημοσιεύονται επωνύμως. Αντί αυτού στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται το προφίλ των τεσσάρων επιχειρήσεων με τους κωδικούς Α, Β, Γ, Δ.

Είδος επιχείρησης	Σχετικά με την επιχείρηση
Α Εστιατόριο, Καφέ – Μπαρ	Βρίσκεται πλησίον της παραλίας του οικισμού Πανόρμου σε σημείο με πλήθος τουριστικών επιχειρήσεων και με αυξημένη τουριστική κίνηση. Πρόκειται για οικογενειακή επιχείρηση που δραστηριοποιείται κυρίως στον τομέα της εστίασης και συμπληρωματικά στον χώρο της λειτουργεί καφέ-μπαρ. * Στις 8 Αυγούστου 2021 η επιχείρηση διέκοψε τη λειτουργία της, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ολοκληρώσει τη συμμετοχή της στην Πιλοτική Δράση.
Β Εστιατόριο	Βρίσκεται πλησίον της παραλίας του οικισμού Μπαλί σε σημείο με πλήθος τουριστικών επιχειρήσεων και αυξημένη τουριστική κίνηση. Πρόκειται για οικογενειακή επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της εστίασης.
Γ Εστιατόριο, Διαχείριση παραλίας	Βρίσκεται επί της παραλίας του οικισμού Μπαλί σε σημείο με πλήθος τουριστικών επιχειρήσεων και αυξημένη τουριστική κίνηση. Πρόκειται για οικογενειακή επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της εστίασης.
Δ Κατάλυμα – Ενοικιαζόμενες επαύλεις	Βρίσκεται στον οικισμό του Πανόρμου σε σημείο πλησίον της θάλασσας. Πρόκειται για μικρή ξενοδοχειακή επιχείρηση παροχής τεσσάρων επιπλωμένων διαμερισμάτων (επαύλεις) η οποία φιλοξενεί κατά κύριο λόγο αλλοδαπούς και λιγότερο Έλληνες τουρίστες.

Πιο κάτω παρουσιάζονται κατηγοριοποιημένα τα κύρια μέτρα που υιοθέτησαν οι τέσσερις επιχειρήσεις και η πορεία της εφαρμογής τους, μέχρι και τις 20 Οκτωβρίου 2021, οπότε πραγματοποιήθηκε το 2ο Απολογιστικό Εργαστήριο Επιχειρηματιών.

Κατηγορία	Μέτρο	Παρακολούθηση
Καλαμάκι	Αντικατάσταση των πλαστικών καλαμακιών μιας χρήσης με εναλλακτικά. Παροχή καλαμακιού μόνο όταν ο πελάτης το ζητήσει.	Τα πλαστικά καλαμάκια μίας χρήσης αντικαθίστανται σταδιακά με εναλλακτικά, δεδομένης της ύπαρξης αποθέματος από πριν. Προς το παρόν, η επιχείρηση δοκιμάζει τις διάφορες εναλλακτικές και το πόσο πρακτικές είναι αυτές στη χρήση τους σε ροφήματα. Επιπλέον, παρέχει καλαμάκι μόνον εφόσον αυτό απαιτηθεί από τον πελάτη.
Καπάκι Καφέ	Παροχή καπακιού του ποτηριού καφέ μόνο όταν ο πελάτης το ζητήσει.	Το συγκεκριμένο μέτρο προκαλεί έκπληξη στους καταναλωτές οι οποίοι, όμως, όταν ακούν τον σκοπό αυτής της ενέργειας, στην πλειοψηφία τους δέχονται ευχάριστα και επικροτούν την αλλαγή. Οι ξένοι επισκέπτες είναι εκείνοι που κατανοούν περισσότερο τη συγκεκριμένη ενέργεια και εκφράζουν τον ενθουσιασμό τους.
Κοκτέιλ	Παροχή «πράσινου» κοκτέιλ χωρίς μιας χρήσης καλαμάκια και με φυσική διακόσμηση μόνο.	Η επιχείρηση παρέχει καλαμάκια για τα κοκτέιλ και άλλα ροφήματα μόνο εάν το ζητήσει ο πελάτης. Το συγκεκριμένο μέτρο δεν προκαλεί ιδιαίτερη έκπληξη στους καταναλωτές και η εφαρμογή του συνεχίζεται ομαλά. Δεν υπάρχει διακόσμηση στην πλειοψηφία των κοκτέιλ, κι όταν αυτή υπάρχει, γίνεται με τη χρήση φυσικών υλικών.
Πλαστικό Μπουκάλι Εμφιαλωμένου Νερού 1.5 L	Αντικατάσταση πλαστικού μπουκαλιού εμφιαλωμένου νερού με γυάλινο επιστρεφόμενο	Επιχείρηση Α: Το μέτρο για γυάλινα μπουκάλια άνω του 1L δεν έχει επιτευχθεί ακόμη, αλλά η επιχείρηση δεσμεύεται ότι θα μεριμνήσει προς αυτήν την κατεύθυνση. Η αντικατάστασή τους στο εστιατόριο είναι σχετικά εύκολη διαδικασία αλλά δεδομένου ότι οι περαστικοί που κατεβαίνουν στην παραλία ζητάνε πλαστικά μπουκάλια για λόγους ασφαλείας, είναι δύσκολη η καθολική κατάργησή τους.
Πλαστικό Μπουκάλι Εμφιαλωμένου Νερού 1.5 L	Αντικατάσταση πλαστικού μπουκαλιού εμφιαλωμένου νερού με γυάλινο επιστρεφόμενο	Επιχείρηση Β: Η επιχείρηση αντιμετωπίζει δυσκολίες στην εφαρμογή του μέτρου διότι, αδυνατεί να βρει γυάλινη συσκευασία από τον προμηθευτή της. (Σημείωση, τα γυάλινα διατίθενται σε μέγεθος 1L και όχι 1.5L). Αναγνωρίζοντας τη σημασία του συγκεκριμένου μέτρου στη μείωση του πλαστικού μίας χρήσης και δεδομένης της δυσκολίας εφαρμογής, η επιχείρηση θα δώσει λύση μέσω της εγκατάστασης φίλτρου (θα μεριμνήσει για τις ενέργειες που απαιτούνται μέσα στον χειμώνα ώστε να είναι έτοιμη το καλοκαίρι του 2022). Στόχος είναι να σερβίρεται στους πελάτες νερό φίλτρου εκτός εάν οι ίδιοι ζητούν εμφιαλωμένο..

Κατηγορία	Μέτρο	Παρακολούθηση
Ανακύκλωση	Διαχωρισμός ανακυκλώσιμων υλικών που συλλέγονται καθημερινά από την επιχείρηση, μεταφορά στον κοντινότερο κάδο ανακύκλωσης.	Μέτρο που εφαρμόζεται χωρίς κώλυμα. Οι ιδιοκτήτες και οι εργαζόμενοι είναι ευαισθητοποιημένοι με αποτέλεσμα τα ανακυκλώσιμα υλικά να συλλέγονται και να απορρίπτονται ορθά. Αυτό που τονίζεται από τους ίδιους, είναι, ότι απαιτείται τακτικότερη μέριμνα από πλευράς Δήμου για το άδειασμα των μπλε κάδων.
Ανακύκλωση	Στήσιμο μιας "περιβαλλοντικής γωνιάς/ σταθμού ανακύκλωσης" στα διαμερίσματα της επιχείρησης	Σε κάθε πράσινη γωνιά, πέρα από τον κάδο των κοινών απορριμμάτων, έχει τοποθετηθεί κάδος ανακυκλώσιμων. Κατά την έρευνα αγοράς για την προμήθεια των κάδων, η επιχείρηση διαπίστωσε ότι είναι προτιμότερο αντί για κάδους, να προμηθευτεί ανθεκτικές επαναχρησιμοποιούμενες τσάντες προκειμένου οι πελάτες να αδειάζουν χύμα στον μπλε κάδο τα ανακυκλώσιμα απορρίμματά τους. Με αυτόν τον τρόπο μειώνεται η χρήση πλαστικής σακούλας μίας χρήσης ενώ διευκολύνεται η διαλογή των απορριμμάτων μετά την αποκομιδή τους. Η συντριπτική πλειοψηφία των επισκεπτών διαχωρίζει τα απορρίμματά της.
Ενημέρωση	Φυλλάδιο: Τι μπαίνει στον μπλέ κάδο;	Το φυλλάδιο που δημιουργήθηκε βασίζεται σε αυτό της Ελληνικής Εταιρείας Αξιοποίησης Ανακύκλωσης το οποίο στάλθηκε από τον Συντονιστή όπως και την αφίσσα του «Υπεύθυνου Καταστήματος». Το επιμελημένο από την επιχείρηση φυλλάδιο/αφίσσα είναι συνοπτικότερο, με βάση τα συνήθη απορρίμματα σε ένα Τουριστικό Κατάλυμα. Το φυλλάδιο μεταφράστηκε στα αγγλικά και στα γαλλικά και αναρτήθηκε στην περιβαλλοντική γωνιά.
Καθαριότητα	Διερεύνηση για "πράσινα" καθαριστικά εσωτερικών και εξωτερικών χώρων	Η επιχείρηση διερεύνησε τη δυνατότητα προμήθειας πράσινων καθαριστικών . Ο υφιστάμενος προμηθευτής της δεν διαθέτει τέτοια προϊόντα με αποτέλεσμα η επιχείρηση να βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της έρευνας αγοράς.
Άλλο	Διερεύνηση χρηματοδοτικών εργαλείων για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών	Πλέον των μέτρων της Πιλοτικής Δράσης, η επιχείρηση βρίσκεται στην αναζήτηση χρηματοδοτικών εργαλείων για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στην οροφή του κτιρίου, ούτως ώστε να εξοικονομήσει περίπου 8.500€ ανά έτος και να βελτιώσει ακόμη περισσότερο το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα. Αν δεν βρει χρηματοδοτικό εργαλείο που θα ενισχύσει αυτή της την προσπάθεια, θα προχωρήσει στην επένδυση με ίδια κεφάλαια εντός των επόμενων 18 μηνών.

Δεύτερο Εργαστήριο Επαγγελματιών

Το 2^ο Απολογιστικό Εργαστήριο Επαγγελματιών Τουρισμού και Αναψυχής υλοποιήθηκε με φυσική παρουσία στο Μπαλί στις 21 Οκτωβρίου 2021. Το εργαστήριο απευθύνθηκε όχι μόνο στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα επιχειρηματίες, αλλά σε όλους ανεξαιρέτως τους επιχειρηματίες τουρισμού και αναψυχής του Δήμου Μυλοποτάμου οι οποίοι ενδιαφέρονται να αναλάβουν δράση για τη μείωση του πλαστικού μιας χρήσης στις επιχειρήσεις τους. Συνολικά συμμετείχαν περίπου 30 άτομα, επιχειρηματίες από την περιοχή, πολίτες, εκπαιδευτικοί και εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Κατά την εκδήλωση παρουσιάστηκε η πρόοδος και τα αποτελέσματα της Πιλοτικής Δράσης Υπεύθυνου Καταστήματος, και συζητήθηκαν οι επιτυχίες και τα εμπόδια στην εφαρμογή της. Στην εκδήλωση έλαβε μέρος και ένας από τους συνεργαζόμενους επιχειρηματίες που συμμετείχε στην Πιλοτική Δράση, ενώ μια ακόμη επιχειρηματίας που ζει μόνιμα στις Βρυξέλλες συνόψισε τις δράσεις στην επιχείρησή της σε ένα σύντομο video. Κάποια από τα κύρια σημεία της συζήτησης συνοψίζονται στην επόμενη παράγραφο ([Συμπεράσματα](#)).

Οι συμμετέχοντες επιχειρηματίες σημείωσαν την ανάγκη “εκπαίδευσης ολόκληρης της αλυσίδας” των φορέων που σχετίζονται με τη διαχείριση (από τον επισκέπτη, τον πολίτη, τον Δήμο, μέχρι την Περιφέρεια και την ΔΕΔΙΣΑ). Όλοι οι συμμετέχοντες με εποικοδομητικά σχόλια τόνισαν την ανάγκη συνέχειας αντίστοιχων προγραμμάτων και αρκετοί από αυτούς εκδήλωσαν το ενδιαφέρον τους να υιοθετήσουν και εκείνοι από την επόμενη περίοδο πρακτικές μείωσης του πλαστικού τους αποτυπώματος στις επιχειρήσεις τους. Παράλληλα, τόνισαν το χαμηλό επίπεδο συνειδητοποίησης της κοινής γνώμης και ζήτησαν περισσότερη επαγρύπνηση και δραστηριότητα από τις τοπικές αρχές για την ουσιαστική διαχείριση των απορριμμάτων της περιοχής.

Στιγμιότυπο από το 2^ο
Απολογιστικό Εργαστήριο
Επαγγελματιών
Τουρισμού.

Συμπεράσματα

Η Πιλοτική Δράση ουσιαστικά έληξε το φθινόπωρο του 2021 με το τέλος της τουριστικής περιόδου. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την υλοποίηση της μεθοδολογίας που εφαρμόστηκε στην δράση αυτή είναι τα εξής:

1. Κατά την θερινή περίοδο του 2021 εν μέσω πανδημίας COVID-19 και μετά από μια μακρά περίοδο επώδυνων κρίσεων οι επιχειρήσεις είχαν στρέψει την προσοχή τους στην κατά το δυνατόν μεγαλύτερη «επανάκαμψη» με λιγότερο χρόνο και διάθεση για νέες δραστηριότητες εκτός των συνηθισμένων και της «πεπατημένης». Η περίοδος προετοιμασίας και ενημέρωσης από την πλευρά του έργου «**ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΣΤΟΝ ΑΦΡΟ-ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ**» ήταν σύντομη και με πολλά προβλήματα στις επισκέψεις λόγω και των μέτρων για την πανδημία, γεγονός που εξηγεί τη σχετικά μικρή συμμετοχή των επιχειρήσεων στην Πιλοτική Δράση.

Στην πορεία έγινε φανερό ότι οι επιχειρηματίες με τους οποίους συνεργαστήκαμε ήταν οι πλέον ευαισθητοποιημένοι και είχαν περιβαλλοντικές ανησυχίες, οπότε ήταν μάλλον εύκολο να πειστούν να συμμετέχουν στη δράση. Η συμμετοχή στο 2^ο Εργαστήριο και οι θετικές δηλώσεις αρκετών που δεν μετείχαν είναι ένα ελπιδοφόρο σημάδι. Παραμένει να δούμε πώς θα παρακινηθούν περισσότεροι στην ανάληψη αντίστοιχων πρωτοβουλιών.

Συμπέρασμα: Προγράμματα όπως το «Σκουπίδια στην Αφρό» μπορεί να συμβάλλουν στην αύξηση της ευαισθητοποίησης, ώστε το επόμενο διάστημα να δημιουργηθεί η επιζητούμενη και τόσο αναγκαία κρίσιμη μάζα επιχειρήσεων όπου η ελαχιστοποίηση του πλαστικού μιας χρήσης δεν θα είναι πιλοτική αλλά η κανονικότητα.

2. Στην πράξη υπήρξε πολύ θετική διάθεση από τους επιχειρηματίες για υιοθέτηση αλλαγών, αλλά η αγορά (Προμηθευτές) φαίνεται ότι δεν έχει προσαρμοστεί ακόμα στα εναλλακτικά προϊόντα (Βλ. π.χ. καλαμάκια και μπουκάλια νερού 1.5L), ενώ οι επιχειρήσεις έπρεπε να καταναλώσουν και το στοκ που είχαν από τα προϊόντα αυτά.

Συμπερασμα: Το 2021 ήταν, από πολλές πλευρές, μια μεταβατική χρονιά.

3. Η Πιλοτική Δράση παρείχε πολλαπλές ευκαιρίες στις επιχειρήσεις να εξηγούν στους πελάτες τους το «γιατί» εφαρμόζουν κάποιες πρακτικές (Βλ. καφές take away χωρίς καπάκι και πράσινο κοκτέιλ). Μετά το πρώτο ξάφνιασμα, οι αντιδράσεις των πελατών απέναντι στα μέτρα, ειδικά των αλλοδαπών ήταν πολύ θετικές.

Συμπέρασμα: Φαίνεται ότι το «πρασίνισμα» μπορεί να φέρει πελάτες και δημοσιότητα.

4. Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης: Η όποια προσπάθεια βελτίωσης της διαχείρισης των απορριμμάτων από τις επιχειρήσεις και τους επισκέπτες κινδυνεύει να ακυρωθεί στην πράξη εάν δεν συνοδεύεται από αντίστοιχη προσπάθεια στη διαχείριση και ειδικότερα στην ανακύκλωση από πλευράς του Δήμου. Όλοι οι επιχειρηματίες ζήτησαν επιτακτικά πολύ τακτικότερη αποκομιδή των ανακυκλώσιμων (μπλε κάδοι) κατά το καλοκαίρι. Για το σκοπό αυτό στάλθηκε στο Δήμο και σχετική επιστολή / αίτημα, από την πλευράς του έργου «**ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΣΤΟΝ ΑΦΡΟ-ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ**».

Συμπέρασμα: Για την εφαρμογή του Νόμου και την μείωση των πλαστικών απορριμμάτων πέρα από τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις ο ρόλος των υποδομών ανακύκλωσης στο Δήμο είναι καθοριστικός.

5. Οι συμμετέχουσες στο έργο επιχειρήσεις δήλωσαν ότι θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν τα μέτρα και την επόμενη χρονιά, ενώ κάποιες από αυτές εξέφρασαν την πρόθεση να ψάξουν και άλλους πρόσθετους τρόπους «πρασινίσματος» (Βλ. πράσινα καθαριστικά, φωτοβολταϊκά). Στο 2^ο Εργαστήριο αρκετοί επιχειρηματίες που δεν συμμετείχαν στο έργο δήλωσαν ότι την επόμενη χρονιά θα αναλάβουν αντίστοιχα μέτρα.

Συμπέρασμα: Η δοκιμαστική δέσμευση σε μια φιλο-περιβαλλοντική πρακτική, υπό παρακολούθηση (mentoring) για ένα διάστημα μπορεί να φέρει μια μόνιμη αλλαγή και να αποτελέσει έμπνευση για άλλους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Το ερωτηματολόγιο του ΜΙΟ-ESCDE

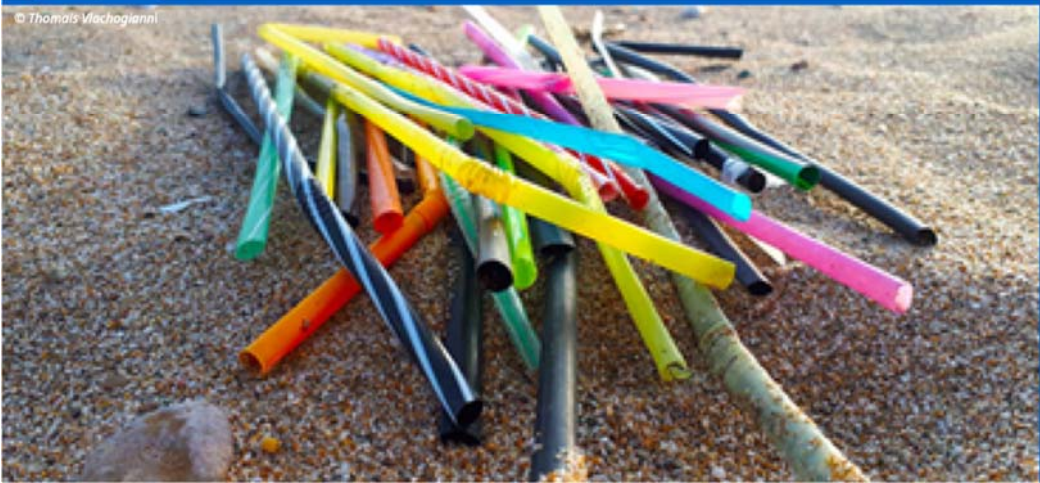
© Thomas Vlachogianni

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟΝ
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ
ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ
ΜΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ ΣΕ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΝΑΨΥΧΗΣ

© Thomas Vlachogianni

Τι είναι τα πλαστικά μίας χρήσης (ΠΜΧ);

Τα πλαστικά μίας χρήσης (ΠΜΧ) αναφέρονται σε προϊόντα που κατασκευάζονται εξ'ολοκλήρου ή εν μέρει από πλαστικό και τα οποία δεν έχουν παραχθεί, σχεδιαστεί ή διατεθεί στην αγορά για να πραγματοποιήσουν πολλαπλούς κύκλους χρήσης εντός της διάρκειας ζωής τους, επιστρέφοντας σε έναν παραγωγό για επαναπλήρωση ή επαναχρησιμοποίηση για τον σκοπό για τον οποίο έχουν σχεδιαστεί. Τα ΠΜΧ περιλαμβάνουν συνήθως πλαστικές σακούλες, πλαστικά μαχαιροπίρουνα, καλαμάκια και αναδευτήρες, δοχεία τροφίμων και ποτών, φλιτζάνια και καπάκια, μπατονέτες, υγρά μαντηλάκια, μπαλόνια, στηρίγματα που προσαρτώνται σε μπαλόνια, κ.λπ.

Γιατί να γίνει μια τέτοια έρευνα;

Σύμφωνα με μια μελέτη του Μεσογειακού Γραφείου Πληροφόρησης για το Περιβάλλον, τον Πολιτισμό και την Αειφόρο Ανάπτυξη (MIO-ECSDE), τα ΠΜΧ στις ακτές της Μεσογείου αντιστοιχούν στο 38% όλων των απορριμμάτων που καταγράφηκαν, με διακύμανση από 18,6% έως 66,9% ανά παραλία. Μάλιστα στο ένα τρίτο των παραλιών που ερευνήθηκαν, πάνω από τα μισά απορρίμματα ήταν ΠΜΧ¹.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) προβλέπει την απαγόρευση 15 ειδών ΠΜΧ από τον Ιούλιο του 2021, καθώς και σημαντική μείωση της κατανάλωσης δοχείων για τρόφιμα και ροφήματα. Με άλλα λόγια, προωθείται η αναβάθμιση των επαναχρησιμοποιήσιμων εναλλακτικών λύσεων (πλαστικά ή μη πλαστικά).

Στις αρχές του 2021, το MIO-ECSDE ξεκίνησε αυτήν την έρευνα για τον προσδιορισμό της κατανάλωσης πλαστικών μίας χρήσης σε επιχειρήσεις τουρισμού και αναψυχής στην Ελλάδα και την υπόλοιπη Μεσόγειο. Αποτελεί μέρος της ευρύτερης προσπάθειας του οργανισμού για την επιτάχυνση της εφαρμογής της Κατευθυντήριας Οδηγίας της ΕΕ και ως εκ τούτου τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης στο περιβάλλον της Μεσογείου. Λαμβάνει υπόψιν τον τύπο, το μέγεθος, την εποχικότητα της κάθε επιχείρησης καθώς και τη συμμετοχή σε προγράμματα περιβαλλοντικής πιστοποίησης, το επίπεδο ευαισθητοποίησης σχετικά με τις επιπτώσεις των ΠΜΧ στο παράκτιο και θαλάσσιο περιβάλλον, κ.α.

Γιατί να συμμετέχετε σε αυτήν την έρευνα; (αν είστε επιχείρηση που σχετίζεται με τον τουρισμό και την αναψυχή π.χ. ξενοδοχείο, ενοικιαζόμενα δωμάτια, εστιατόριο, καντίνα, καφετέρια, μπαρ κ.λπ.)

- Για να μας βοηθήσετε να σας υποστηρίξουμε στην μετάβασή σας σε επιχείρηση χωρίς πλαστικά μίας χρήσης.
- Για να γίνετε και σεις ένας κρίκος στην αλυσίδα αυτής της παν-μεσογειακής επιστημονικής προσπάθειας καταγραφής της χρήσης πλαστικών μίας χρήσης.
- Για να συμβάλλετε στην προστασία του φυσικού σας κεφαλαίου που είναι αυτό που προσελκύει τους πελάτες σας.
- Για να σας επιλέξουν οι ευαισθητοποιημένοι πελάτες ανταμείβοντας έτσι την προσπάθειά σας.

¹ Vlachogianni, Th, Skocir, M., Constantin, P., Labbe, C., Orthodoxou, D., Pesmatzoglou, I., Scannella, D., Spika, M., Zissimopoulos, V., Scoullou, M., 2019. Plastic Pollution on the Mediterranean Coastline: Generating Fit-For-Purpose Data to Support Decision-Making via a Participatory-Science Initiative. Science of the Total Environment, p. 13505

Βρείτε το ερωτηματολόγιο για την έρευνα εδώ:

- [Έρευνα για εγκαταστάσεις που σχετίζονται με τον τουρισμό στα Ελληνικά.](#)
- [Έρευνα για εγκαταστάσεις που σχετίζονται με τον τουρισμό στην Μεσόγειο στα Αγγλικά.](#)
- [Έρευνα για εγκαταστάσεις που σχετίζονται με τον τουρισμό στην Μεσόγειο στα Γαλλικά.](#)

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Μαργκώ Βλάχου στο vlachou@mio-ecsde.org.

Το Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης για το Περιβάλλον, τον Πολιτισμό και την Αειφόρο Ανάπτυξη (MIO-ECSDE) είναι Ομοσπονδία 133 Μεσογειακών Μη Κερδοσκοπικών Οργανισμών (ΜΚΟ) που εργάζονται σε ένα ευρύτατο φάσμα σημαντικών θεμάτων προστασίας του περιβάλλοντος και προώθησης της αειφορικής χρήσης των φυσικών πόρων και γενικότερα της αειφόρου ανάπτυξης. Μεταξύ των θεματικών προτεραιοτήτων περιλαμβάνεται η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και η διαχείριση των στερεών αποβλήτων με έμφαση στα πλαστικά μέσω της προώθησης σωστής καταναλωτικής συμπεριφοράς, ανακύκλωσης και ταχείας κατάργησης των πλαστικών μίας χρήσης. Μεταξύ των μέσων που το MIO-ECSDE χρησιμοποιεί, περιλαμβάνεται η διαμόρφωση και προώθηση σωστών καινοτόμων πολιτικών, πιλοτικών δράσεων και συμμετοχικών διαδικασιών, και η συστηματική ενημέρωση και εκπαίδευση

www.mio-ecsde.org.

Η δράση αυτή συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Επιχορήγηση Λειτουργίας του MIO-ECSDE για το 2020-2021). Οι χορηγοί της δράσης δεν φέρουν καμία ευθύνη για τη χρήση της πληροφορίας του εντύπου.

Έρευνα για τον προσδιορισμό της κατανάλωσης πλαστικών μίας χρήσης

Τα παρακάτω δεδομένα θα χρησιμεύσουν στην έρευνα του MIO-ECSDE για την ποσοτικοποίηση της κατανάλωσης πλαστικών μίας χρήσης. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα συμβάλουν και στην γρήγορη ανταπόκριση των ελληνικών τουριστικών επιχειρήσεων στην νέα νομοθεσία σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον. Για τον σκοπό της παρούσας έρευνας περιλαμβάνονται κάτω από την ίδια κατηγορία και οι επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής.

Είναι στην ευχέρειά σας να απαντήστε επώνυμα ή ανώνυμα.

Επώνυμα ☐	Ανώνυμα ☐								
Στοιχεία επικοινωνίας: Ονοματεπώνυμο: _____ Μονάδα: _____ Τηλ.: _____	Αν επιλέξατε να συμπληρώσετε το ερωτηματολόγιο ανώνυμα επιλέξτε έναν κωδικό για την στατιστική επεξεργασία των απαντήσεων σας. Σε κάθε κουτί επιλέξτε έναν αριθμό από το 1 έως το 9. <table><tr><td>1-9</td><td>1-9</td><td>1-9</td><td>1-9</td></tr><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>	1-9	1-9	1-9	1-9				
1-9	1-9	1-9	1-9						

1. Λειτουργικά στοιχεία επιχείρησης

1.1. Τύπος επιχείρησης. Επιλέξτε την κατηγορία που αντιστοιχεί στην επιχείρησή σας.

Ενοικιαζόμενα δωμάτια	
Ξενοδοχείο	
Εστιατόριο	
Beach bar	
Bar / καφετέρια	
Άλλο	

1.2. Εάν επιλέξατε την κατηγορία «άλλο» στην προηγούμενη ερώτηση γράψτε τον τύπο επιχείρησης.

1.3. Μέγεθος επιχείρησης. Επιλέξτε την κατηγορία που αντιστοιχεί στην επιχείρησή σας.

Μικρή επιχείρηση (λιγότερα από 10 άτομα προσωπικό).	
Μικρομεσαία επιχείρηση (περισσότερα από 11 άτομα, λιγότερα από 50 άτομα προσωπικό).	
Μεσαία επιχείρηση (περισσότερα από 51 άτομα, λιγότερα από 250 άτομα προσωπικό)	
Μεγάλη επιχείρηση (περισσότερα από 250 άτομα προσωπικό)	

1.4. Η επιχείρησή σας βρίσκεται σε περιοχή:

- ☐ παραθαλάσσια
- ☐ ορεινή
- ☐ σε πόλη

1.5. Αν η επιχείρησή σας είναι ξενοδοχείο, πόσα αστέρια έχει ?

Παρακαλούμε να συμπληρώσετε τα δεδομένα που αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα. Εάν η ερώτηση δεν αφορά τον κλάδο σας ή δεν γνωρίζετε την απάντηση αφήστε το αντίστοιχο πεδίο κενό.

	2019	2020
1.6. Αριθμός πελατών (Αν η επιχείρηση είναι ξενοδοχείο: όχι διανυκτερεύσεις)		
1.7. Ημέρες λειτουργίας		
1.8. Μέσος αριθμός διανυκτερεύσεων ανά πελάτη (πόσες νύχτες ανά μέσο όρο διανυκτερεύουν οι πελάτες σας;)		
1.9. Αριθμός πελατών που δεν διανυκτερεύουν όμως χρησιμοποιούν άλλες εγκαταστάσεις και υπηρεσίες της επιχείρησης όπως: εστιατόριο, πισίνα, beach bar, κλπ.		
1.10. Συμμετοχή της επιχείρησης σε ένα σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης	Όχι ☐ Ναι ☐ Αν ναι, αναφέρετε ποιο(α):	Όχι ☐ Ναι ☐ Αν ναι, αναφέρετε ποιο(α):

2. Επίπεδο κατανόησης, ευαισθητοποίησης και ετοιμότητας

- 2.1. Από το 1 (ελάχιστα) έως το 4 (πολύ), πόσο θα βαθμολογούσατε το επίπεδο κατανόησης και ευαισθητοποίησής σας σχετικά με το πρόβλημα και τις επιπτώσεις των πλαστικών μίας χρήσης στο θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον;

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

- 2.2. Γνωρίζετε ότι έχει τεθεί σε ισχύ νόμος που προβλέπει την κατάργηση των πλαστικών μίας χρήσης ήδη από τον Ιούλιο του 2021;

Ναι	Όχι
☐	☐

- 2.3. Από το 1 (ελάχιστα) έως το 4 (πολύ), πόσο προετοιμασμένοι νιώθετε για να ανταποκριθείτε και να συμμορφωθείτε με τον νόμο που προβλέπει την κατάργηση των πλαστικών μίας χρήσης;

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

- 2.4. Έχετε ήδη ερευνήσει τρόπους για να μειώσετε την κατανάλωση πλαστικών μίας χρήσης;

Ναι	Όχι
☐	☐

- 2.5. Από το 1 (ελάχιστα) έως το 4 (πολύ), πόσο σημαντική θεωρείτε την μείωση της «πλαστικής σπατάλης» και της ρύπανσης από τα πλαστικά για τον τόπο και την επιχείρησή σας;

1	2	3	4
☐	☐	☐	☐

- 2.6. Από το 1 (ελάχιστα) έως το 4 (πολύ), πόσο πιστεύετε πως η εμφανής προσπάθεια μείωσης της χρήσης των πλαστικών μιας χρήσης θα έχει θετικό αντίκτυπο στην αντίληψη των πελατών σας για την επιχείρησή σας και κατ' επέκταση στην εικόνα σας;

1 2 3 4
☐ ☐ ☐ ☐

- 2.7. Αν έχετε κάποιο σχόλιο παρακαλώ γράψτε εδώ:

Από το 1 (ελάχιστα) έως το 4 (πολύ), πόσο προβληματικά πιστεύετε πως είναι τα παρακάτω εμπόδια;

- 2.8. Το κόστος των 'εναλλακτικών' προϊόντων - πλαστικών ή μη πλαστικών (ιδιαίτερα σε σύγκριση με το κόστος των ΠΜΧ σε χρήση).

1 2 3 4
☐ ☐ ☐ ☐

- 2.9. Οι «κακές» συνήθειες των πελατών (π.χ. θεωρούν ως δεδομένο ότι διαθέτετε πλαστικά καλαμάκια για το ποτό τους).

1 2 3 4
☐ ☐ ☐ ☐

- 2.10. Δυσκολίες στο θέμα της καθημερινής διαχείρισης (π.χ. οι εργαζόμενοι δεν είναι εκπαιδευμένοι στις βέλτιστες πρακτικές για την μείωση της κατανάλωσης των πλαστικών μιας χρήσης και δεν πράττουν ανάλογα).

1 2 3 4
☐ ☐ ☐ ☐

2.11. Η μη ύπαρξη κατάλληλων υποδομών (π.χ. οργάνωση ανακύκλωσης από το δήμο).

1 2 3 4

☐ ☐ ☐ ☐

2.12. Αν έχετε κάποιο σχόλιο παρακαλώ γράψτε εδώ:

3. Στατιστικά στοιχεία για την κατανάλωση πλαστικών μίας χρήσης για τα έτη 2019 και 2020

Αν χρειαστεί να χρησιμοποιήσετε άλλες μονάδες μέτρησης από αυτές που προτείνουμε, παρακαλούμε να τις αναφέρετε (π.χ. σε κιλά, γραμμάρια, ή τεμάχια).

Ενδέχεται η βοήθεια του υπεύθυνου παραγγελιών/αποθήκης ή του λογιστή σας να είναι χρήσιμη για να συμπληρώσετε τα παρακάτω πεδία.

Αν δεν έχετε χρησιμοποιήσει κάποιο από τα παρακάτω υλικά παρακαλούμε συμπληρώστε βάζοντας "0".

	Είδος	ποσότητα 2019	ποσότητα 2020
3.1	Πλαστικά ποτήρια (τεμάχια)		
3.2	Πλαστικά καλαμάκια (τεμάχια)		
3.3	Πλαστικά μαχαιροπήρουνα (τεμάχια)		
3.4	Πλαστικά πιάτα (τεμάχια)		
3.5	Αναδευτήρες (τεμάχια)		
3.6	Δοχεία τροφίμων και ποτήρια κατασκευασμένα από διογκωμένο πολυστυρένιο ή πολυουρεθάνη		
3.7	Μπατονέτες για τα αυτιά (τεμάχια)		
3.8	Υγρά μαντηλάκια		

		Ναι	Όχι
3.9	Χρησιμοποιήσατε stock πλαστικών μίας χρήσης από το 2018;		
3.10	Το 2019, κρατήσατε stock από αυτά τα πλαστικά για την επόμενη χρονιά;		
3.11	Το 2020, κρατήσατε stock από αυτά τα πλαστικά για την επόμενη χρονιά;		

Παρακαλούμε να μας υποδείξετε και στοιχεία σχετικά με την χρήση των παρακάτω πλαστικών ειδών μίας χρήσης.

3.12	Λεπτές σακούλες μεταφοράς (Kgr) *		
3.13	Μικρά ($\leq 0.5L$) μπουκάλια νερού (τεμάχια)		
3.14	Μεγάλα ($> 0.5L$) μπουκάλια νερού (τεμάχια)		

*Θα μας διευκόλυνε πολύ αν γνωρίζετε και το βάρος ανά τεμάχιο ή τον αριθμό τους ανά Kgr.

Ερωτήσεις για την χρήση πλαστικών μίας χρήσης από συγκεκριμένα είδη πλαστικών

3.15 Χρησιμοποιείτε βιοαποδομήσιμα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης*;

Ναι ☐ Όχι ☐

Αν ναι, μπορείτε να υποδείξετε τις χρήσεις και τις αντίστοιχες ποσότητες;
-
-

***βιοαποδομήσιμη πλαστική ύλη:** πλαστική ύλη που μπορεί να υποστεί φυσική ή βιολογική αποσύνθεση, έτσι ώστε τελικά να αποσυντεθεί σε διοξείδιο του άνθρακα (CO₂), βιομάζα και νερό, και είναι, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές για τις συσκευασίες, ανακτήσιμη μέσω λιπασματοποίησης και αναερόβιας χώνευσης.

3.16 Χρησιμοποιείτε οξοδιασπώμενα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης*;

Ναι ☐ Όχι ☐

Αν ναι, μπορείτε να υποδείξετε τις χρήσεις και τις αντίστοιχες ποσότητες;
-
-

* **οξοδιασπώμενη πλαστική ύλη:** πλαστικό υλικό το οποίο περιλαμβάνει πρόσθετα που, μέσω οξείδωσης, οδηγούν στη διάσπαση του πλαστικού υλικού σε μικρο-τμήματα ή σε χημική αποσύνθεση (ο εν λόγω τύπος πλαστικής ύλης δεν βιοαποδομείται κατά τρόπο κατάλληλο, και, συνεπώς, συμβάλλει στη ρύπανση του περιβάλλοντος από μικροπλαστικά, δεν είναι λιπασματοποιήσιμος, επηρεάζει αρνητικά την ανακύκλωση των συμβατικών πλαστικών υλών και δεν παρέχει αποδεδειγμένο όφελος για το περιβάλλον).

Ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 Το σύμφωνο συνεργασίας

ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μεταξύ του

**ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ,
ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ΜΙΟ-ECSDE)**

Και της επιχείρησης με την επωνυμία

[.....]

Για την υλοποίηση της

**ΠΙΛΟΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ**

που εντάσσεται στο έργο

«Σκουπίδια στον αφρό! Μαθητές και επαγγελματίες τουρισμού & αναψυχής ενημερώνονται και αναλαμβάνουν δράση για τα θαλάσσια απορρίμματα στις ακτές του Μυλοποτάμου», με κωδικό ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5070081

Το Σύμφωνο Συνεργασίας δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα και σκοπός του είναι να αποσαφηνίσει και ενδυναμώσει την μη κερδοσκοπική- εθελοντική συνεργασία μεταξύ των δύο συμβαλλομένων.

Άρθρο 1: Οι Συμβαλλόμενοι

A. Το Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης για το Περιβάλλον, τον Πολιτισμό και την Αειφόρο Ανάπτυξη, «ΜΙΟ-ECSDE», αστική μη κερδοσκοπική εταιρία, Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων (ΜΚΟ) της Μεσογείου, με 133 μέλη, που εδρεύει στην Αθήνα στην οδό Κυρρήστου 12, και εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο της Καθην. Μιχαήλ Σκούλλο.

Και

B. Η επιχείρηση με την επωνυμία «» «ο Εταίρος», που είναι ατομική επιχείρηση ή....., με έδρα [διεύθυνση εταίρου] και εκπροσωπείται από τον [όνομα].

Άρθρο 2: Αντικείμενο της Συνεργασίας

Η συνεργασία των συμβαλλόμενων αφορά στην οικειοθελή και άνευ ανταλλάγματος συμμετοχή του Εταίρου στην πιλοτική δράση «Περιβαλλοντικά Υπεύθυνων Επιχειρήσεων Τουρισμού, Αναψυχής, Εστίασης» την εθελοντική υιοθέτηση από πλευράς του καλών πρακτικών σχετικά με τη διαχείριση απορριμμάτων και

δραστικό περιορισμό της χρήσης πλαστικών και την αδάπανη για τον Εταίρο Επιστημονική και Τεχνική υποστήριξη του από MIO-ESCDE.

Ενδεικτικά, καλές πρακτικές θεωρούνται τα:

Α) Μείωση των πλαστικών μιας χρήσης στα χρησιμοποιούμενα σκεύη, συσκευασίες κλπ. όπως σακούλες, καλαμάκια, μαχαιροπίρουνα, ποτήρια κ.ο.κ.

Β) Ενίσχυση της επαναχρησιμοποίησης ή/και ανακύκλωσης περιεκτών/συσκευασιών & υλικών.

Γ) Τακτικός καθαρισμός μιας κοντινής παραλίας.

Δ) Εγκατάσταση κάδων ανακύκλωσης σε εμφανή σημεία για τους πελάτες και τακτική και επιμελής αποκομιδή του περιεχομένου τους.

Ε) Ανάρτηση, σε εμφανές μέρος, δίγλωσσης αφίσας για τα χαρακτηριστικά ενός «υπεύθυνου τουρίστα» για ενημέρωση πελατών, κ.α.

Στο πλαίσιο αυτό το MIO-ESCDE θα προσφέρει στον Εταίρο υποστήριξη και συμβουλευτικές υπηρεσίες με σκοπό η επιχείρηση να βοηθηθεί στην προσπάθειά της να μειώσει τα πλαστικά μιας χρήσης, να εφαρμόσει τις απαιτήσεις του νέου νόμου που τίθεται σε ισχύ από 1/7/2021 και να ενταχθεί στην ομάδα των «Περιβαλλοντικά Υπεύθυνων Επιχειρήσεων» του έργου «Σκουπίδια στον Αφρό-Μυλοπόταμος»

Με την υποστήριξη του MIO-ESCDE η επιχείρηση θα μπορέσει να :

- Αξιολογήσει και αξιοποιήσει τα στοιχεία που διαθέτει και αφορούν στην έως τώρα κατανάλωση πλαστικών μιας χρήσης στις εγκαταστάσεις και εργασίες της ώστε να καταγραφεί η σημερινή εικόνα και να προκύψουν χρήσιμα συμπεράσματα για την κατάσταση ενός σχεδίου μείωσης τους και τον τρόπο διαχείρισής τους.
- Να προσδιορίσει-θέσει τους στόχους μείωσης της κατανάλωσης πλαστικών μιας χρήσης και να επιλέξει τα μέτρα που θα ήθελε να εφαρμόσει για την επίτευξη των στόχων αυτών. Η επιλογή μπορεί να γίνει με κάποια από τα ενδεικτικά προτεινόμενα από το MIO-ESCDE μέτρα του Παραρτήματος 1 ή να επιλεγούν και νέα που δεν αναφέρονται σε αυτό.
- Εφαρμόσει τα εξατομικευμένα μέτρα, όπως περιγράφονται στο Παράρτημα 2.

Το MIO-ESCDE εκτός από συμβουλευτική υποστήριξη θα παρέχει στον Εταίρο:

- Ενημερωτική καλαίσθητη αφίσα για τον περιορισμό της κατανάλωσης πλαστικών μιας χρήσης που θα απευθύνεται στους πελάτες / τουρίστες για ανάρτηση σε εμφανή σημεία στην επιχείρηση.
- Την παρακολούθηση και καταγραφή της εφαρμογής των εξατομικευμένων μέτρων. Συγκεκριμένα στο τέλος κάθε μήνα, η ομάδα του προγράμματος θα έρχεται σε επαφή με τον εταίρο, ώστε να καταγράφεται η πρόοδος ως προς την εφαρμογή των μέτρων του Παραρτήματος 2, να εντοπίζονται τυχόν προβλήματα και να παρέχονται σχετικές διορθωτικές συμβουλές.
- Βεβαίωση επιτυχούς ολοκλήρωσης της συνεργασίας

Άρθρο 3: Διάρκεια Συμφώνου Συνεργασίας – Ανανέωση – Λύση

Η διάρκεια του Συμφώνου Συνεργασίας είναι **6 μήνες** από την ημερομηνία έναρξης του, δυνάμενο να ανανεώνεται με την σύμφωνη γνώμη των συμβαλλομένων.

Το Σύμφωνο Συνεργασίας λύεται αυτόματα μετά την πάροδο των 6 μηνών αλλά και κάθε συμβαλλόμενος έχει το δικαίωμα να τερματίσει το Σύμφωνο νωρίτερα χωρίς κυρώσεις ή υποχρεώσεις με απλή έγγραφη ενημέρωση του άλλου συμβαλλομένου που πρέπει να γίνει μια εβδομάδα πριν την προτεινόμενη ημερομηνία τερματισμού.

Το Σύμφωνο μπορεί επίσης και να παραταθεί με την προϋπόθεση ότι συμφωνούν και οι δύο συμβαλλόμενοι και υπάρχει ανταλλαγή σχετικών επιστολών παράτασης

Άρθρο 4: Μη δεσμευτικός χαρακτήρας

Το παρόν Σύμφωνο αποτελεί δήλωση αμοιβαίας εθελοντικής συνεργασίας των δύο συμβαλλομένων για να επιτευχθούν οι στόχοι που θα αποφασιστούν από κοινού και δεν συνεπάγεται την ανάληψη οποιονδήποτε οικονομικών υποχρεώσεων.

Το MIO-ECSDE ουδεμία ευθύνη φέρει έναντι τρίτων για την τήρηση ή μη του Συμφώνου από τον Εταίρο.

Ο Εταίρος έχει την ηθική υποχρέωση σε οποιαδήποτε αναφορά στη δράση αυτή κατά τη διάρκεια της ή και μετά την ολοκλήρωσή της να περιλαμβάνει αναφορά στο έργο **«Σκουπίδια στον αφρό!: Μαθητές και επαγγελματίες τουρισμού & αναψυχής ενημερώνονται και αναλαμβάνουν δράση για τα θαλάσσια απορρίμματα στις ακτές του Μυλοποτάμου»**, με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5070081 και στο Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης – MIO-ECSDE.

Καμία οικονομική υποχρέωση δεν προκύπτει για τον Εταίρο από την υπογραφή του Συμφώνου Συνεργασίας.

Άρθρο 5: Εμπιστευτικότητα

Το σύνολο των πληροφοριών που θα παρασχεθούν από τον Εταίρο ή και το MIO-ECSDE κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των δράσεων του Συμφώνου Συνεργασίας (αλληλογραφία, αρχεία, δεδομένα ή πληροφορίες που μπορεί να θεωρηθούν ευαίσθητες και δεν είναι γενικά γνωστές στο κοινό) θα αντιμετωπίζονται με εχεμύθεια και εμπιστευτικά. Δεν θα χρησιμοποιηθούν ή αποκαλυφθούν από τους συμβαλλόμενους χωρίς προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση τους.

Για το Σύμφωνο

Για το MIO-ECSDE

Για τον Εταίρο/Επιχείρηση

[Μ. Σκούλλος]

[Όνομα]

[Πρόεδρος]

[Τίτλος]

Ημερομηνία: 13/5/2021

Ημερομηνία: 13/5/2021

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Κατάλογος Ενδεικτικών Μέτρων

Μαθητές και
επαγγελματίες τουρισμού
& αναψυχής ενημερώνονται
και αναλαμβάνουν δράση
για τα θαλάσσια απορρίμματα
στις ακτές του Μυλοποτάμου

Πράξη ενταγμένη στο Ε.Π. Αλιείας & Θάλασσας 2014-2020 με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5070081.
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΑΝΑ ΤΥΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ	
ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ	ΑΠΟ ΕΔΩ ΚΑΙ ΠΕΡΑ
- Ατομικές μερίδες βουτύρου, μαρμελάδας, μελιού, πραλίνας κλπ. στο πρωινό. - Καλαμάκια διαθέσιμα στο bar, στην πισίνα κλπ.	- Αντικατάσταση με μεγαλύτερα δοχεία από τα οποία θα παίρνει ο πελάτης την ποσότητα που θέλει. Προτιμάμε τα τοπικά προϊόντα. - Κατάργηση καλαμακιού μιας χρήσης ή αντικατάστασή του με νέα φιλικότερα προς το περιβάλλον τα οποία θα παρέχονται μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη. Απομάκρυνση από το οπτικό πεδίο του πελάτη. (Προτιμάμε χωρίς ατομική συσκευασία, ή σε χάρτινη). - Εναλλακτικές μιας χρήσης: καλαμάκια από άχυρο, μακαρόνια, χαρτί χωρίς επίστρωση πλαστική, κλπ. Επαναχρησιμοποιούμενες εναλλακτικές: μπαμπού, γυάλινα, ανοξείδωτα, σιλικόνης.
- Παροχή εμφιαλωμένου νερού σε καθημερινή βάση. - Απουσία ψύκτη.	- Παροχή εμφιαλωμένου νερού μόνο κατά την άφιξη. - Εγκατάσταση ψύκτη (με επιστρεφόμενη, επαναγεμιζόμενη φιαλή ή με νερό βρύσης)
- Μίας χρήσης προϊόντα στο δωμάτιο: (μπατονέτες, σετ ραπτικής, shower cap). - Ατομικό αφρόλουτρο, σαμπουάν κλπ. - Διαφημιστικό στυλό της επιχείρησης.	- Κατάργηση ή παροχή μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη. - Αντικατάσταση με επαναγεμιζόμενα δοχεία με χειροκίνητο ή αυτόματο διανομέα (dispenser). - Αντικατάσταση με διαφημιστικό μολύβι. - Κατάργηση πλαστικής συσκευασίας μετά απο συνεννόηση με το καθαριστήριο.

- Πετσέτες σε πλαστική συσκευασία (από εταιρεία - καθαριστήριο). - Ποτήρι στο μπάνιο σε πλαστική διάφανη σακουλίτσα. - Πλαστική σακούλα μιας χρήσης στο καλάθι απορριμμάτων του δωματίου.	- Κατάργηση της σακουλίτσας. - Κατάργηση σακούλας στο καλάθι. Εναλλακτικά αλλαγή της σακούλας μόνο όταν είναι λερωμένη (προτιμάμε το καθημερινό άδειασμα).
---	---

ΚΑΦΕΤΕΡΙΕΣ-ΜΠΑΡ	
ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ	ΑΠΟ ΕΔΩ ΚΑΙ ΠΕΡΑ
Πώληση take away προϊόντων σε πλαστικές συσκευασίες.	- Παροχή έκπτωσης εάν ο πελάτης φέρνει το δικό του επαναχρησιμοποιούμενο ποτήρι / κούπα (Η έκπτωση θα είναι υποχρεωτική από το Ιαν 2022). - Κατάργηση παροχής δωρεάν εμφιαλωμένου νερού με τον καφέ (Αναπροσαρμογή της τιμής καφέ). - Αντικατάσταση πλαστικών ποτηριών με 'χάρτινα'. (Βέβαια και τα χάρτινα έχουν πλαστική επίστρωση που δημιουργεί δυσκολία στην ανακύκλωση. Στόχος μας η μείωση κατανάλωσης). - Κατάργηση καπακιού στο ποτήρι καφέ ή παροχή μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη. - Κατάργηση βάσης ποτηριών ή παροχή μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη. - Κατάργηση πλαστικής σακούλας ή παροχή μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη. - Κατάργηση περιττών εξαρτημάτων όπως αναδευτήρες, αυτοκόλλητο, θερμομονωτικά κλπ. - Κατάργηση καλαμακιού μιας χρήσης ή αντικατάστασή του με νέα φιλικότερα προς το περιβάλλον τα οποία θα παρέχονται μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη. Απομάκρυνση από το οπτικό πεδίο του πελάτη. (Προτιμάμε χωρίς ατομική συσκευασία, ή σε χάρτινη).
Πώληση take away τροφίμων (π.χ. σφολιατοειδή)	- Αντικατάσταση νάilon σακούλας με χάρτινη και παροχή της μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη. - Παροχή χαρτοπετσέτας μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη. - Κατάργηση μιας χρήσης σερβίσιων ή παροχή τους μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη (αφορά τις μη πλαστικές επιλογές αφού τα πλαστικά καταργούνται).

	- Προτίμηση ανεξάρτητων τεμαχίων σερβίτσιου και όχι σετ (π.χ. πιρούνι μόνο αντί για μαχαιροπίρουνο σε πλαστική συσκευασία). (αφορά τις μη πλαστικές επιλογές αφού τα πλαστικά καταργούνται).
Πώληση παγωτού	- Κατάργηση μιας χρήσης κυπέλλου και κουταλιού. Πώληση μόνο σε χωνάκι ή βρώσιμο μπισκότο.
Δωρεάν παροχή εμφιαλωμένου νερού στους καθήμενους πελάτες.	- Εγκατάσταση φίλτρου νερού βρύσης ή ψύκτη προκειμένου το νερό να παρέχεται σε γυάλινο επαναγεμιζόμενο μπουκάλι.
Διακόσμηση κοκτέιλ (π.χ. ομπρελίτσες, 2 ^ο καλαμάκι, πλαστικός αναδευτήρας).	- Κατάργηση αναδευτήρα μίας χρήσης ή επιλογή βρώσιμου αναδευτήρα με ντόπια φρέσκα υλικά. - Κατάργηση διακοσμητικών αξεσουάρ μίας χρήσης (π.χ. ομπρελίτσες, σημαίες, βεγγαλικά). Επιλέγουμε βρώσιμη διακόσμηση, με ντόπια φρέσκα υλικά. - Κατάργηση καλαμακιού μιας χρήσης ή αντικατάστασή του με νέα φιλικότερα προς το περιβάλλον τα οποία θα παρέχονται μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη. Απομάκρυνση από το οπτικό πεδίο του πελάτη. Αν επιλέξουμε νέου τύπου (μη πλαστικά καλαμάκια) δίχως χωρίς ατομική συσκευασία, ή σε χάρτινη.
Ατομικές συσκευασίες ζάχαρης, μελιού, κλπ στα τραπέζια.	- Κατάργηση ατομικών συσκευασιών και χρήση επαναγεμιζόμενων δοχείων (από το προσωπικό ή απευθείας από τον πελάτη).
Ατομικές συσκευασίες τσαγιού.	- Κατάργηση. Αντικατάσταση με χύμα τσάι και άλλα βότανα από τα βουνά της Κρήτης.
Πώληση αλουμινένιων συσκευασιών αναψυκτικών και ποτών (π.χ. μπίρες) σε καθήμενους πελάτες.	- Αντικατάσταση προϊόντων σε αλουμινένια συσκευασία με αντίστοιχα σε γυάλινη επιστρεφόμενη στον προμηθευτή. Εναλλακτικά, αν παραμείνουμε στο αλουμίνιο οπωσδήποτε το ανακυκλώνουμε.

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	
ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ	ΑΠΟ ΕΔΩ ΚΑΙ ΠΕΡΑ
Χρήση τραπεζομάντηλων μιας χρήσης (από χαρτί και νάιλον).	- Κατάργηση τραπεζομάντιλου αν πρόκειται για τραπέζι που καθαρίζεται με vetex (π.χ. τσίγκινο, γυάλινο, ή μαρμάρينو). - Αντικατάσταση των τραπεζομάντηλων μιας χρήσης με χάρτινα σουπλά.
Πώληση take away γευμάτων.	- Διευκόλυνση ή/και παροχή έκπτωσης εάν ο πελάτης φέρει το δικό του επαναχρησιμοποιούμενο δοχείο.

	- Αντικατάσταση νάιλον σακούλας με χάρτινη και παροχή της μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη. - Παροχή χαρτοπετσέτας μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη. - Παροχή μιας χρήσης σερβίτσιου μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη. - Αντικατάσταση πλαστικής συσκευασίας take-away με αντίστοιχη από χαρτόνι (για στεγνά) και από καλαμπόκι ή ζαχαροκάλαμο (για υγρά, σάλτσες). Προσοχή: Αυτές οι συσκευασίες κατόπιν πετιούνται στα κοινά απορρίμματα και όχι στην ανακύκλωση.
Δωρεάν παροχή εμφιαλωμένου νερού στους καθήμενους πελάτες.	- Εγκατάσταση φίλτρου νερού βρύσης ή ψύκτη προκειμένου το νερό να παρέχεται σε γυάλινο επαναγεμιζόμενο μπουκάλι.
Ατομικές συσκευασίες αλατοπίπερο.	- Κατάργηση.
Αλουμινένια ταψάκια μιας χρήσης.	- Στόχος η μείωση. Αν πρέπει να τα χρησιμοποιήσουμε τα ξεπλένουμε και τα ανακυκλώνουμε στον μπλε κάδο.
- Πώληση αλουμινένιων συσκευασιών αναψυκτικών και ποτών (π.χ. μπίρες) σε καθήμενους πελάτες.	- Αντικατάσταση προϊόντων σε αλουμινένια συσκευασία με αντίστοιχα σε γυάλινη προκειμένου αυτά να συλλέγονται από το κατάστημα και να επιστρέφονται στον προμηθευτή. - Κατάργηση καλαμακιού μιας χρήσης ή αντικατάστασή του με νέα φιλικότερα προς το περιβάλλον τα οποία θα παρέχονται μόνο κατόπιν αιτήματος του πελάτη. Απομάκρυνση από το οπτικό πεδίο του πελάτη. (Προτιμάμε χωρίς ατομική συσκευασία, ή σε χάρτινη).

ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΤΥΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	
ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ	ΑΠΟ ΕΔΩ ΚΑΙ ΠΕΡΑ
Ύπαρξη κάδων μικτών απορριμμάτων.	- Εγκατάσταση κάδου ανακύκλωσης, δίπλα σε κάθε κάδο μικτών (για χρήση από τους πελάτες και το προσωπικό της επιχείρησης) - Ορθή ανακύκλωση σύμφωνα με τις οδηγίες για τον μπλε κάδο
Προμήθειες σε μικρό μέγεθος ή περιττή συσκευασία.	- Προμήθειες σε μεγάλο μέγεθος δίχως περιττή πλαστική συσκευασία.
Μπαλόνια	- Αποφεύγουμε τη χρήση διακοσμητικών μπαλονιών για οποιοδήποτε λόγο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 . Αφίσες «Υπεύθυνου Καταστήματος» και «Υπεύθυνου Τουρίστα»

Τα δύο αρχεία είναι προ βάσιμα και διαθέσιμα για κατέβασμα στην ιστοσελίδα του προγράμματος <https://medies.net/skoupidia-ston-afro-mylopotamos/>

Ως υπεύθυνη επιχείρηση στον τομέα του τουρισμού ... As a responsible tourism and recreation related business, we ...

- Δεν προσφέρουμε πλέον πλαστικά μιας χρήσης που έχουν απαγορευτεί όπως μαχαίροπριονα, πιάτα, καλαμάκια, αναδευτήρες ποτών καθώς και δοχεία τροφίμων από πολυστυρένιο. Γενικότερα, αποφεύγουμε και μειώνουμε τη χρήση πλαστικών μιας χρήσης.
No longer use banned single-use plastic items such as cutlery, plates, straws and stirrers, as well as food containers from expanded polystyrene. We generally avoid and reduce the use of single-use plastics.
- Προτιμάμε προϊόντα με καθόλου ή ελάχιστη πλαστική συσκευασία και αποφεύγουμε ειδικές ατομικές συσκευασίες προτιμώντας επαναγεμιζόμενα δοχεία.
Prefer products with minimum or zero plastic packaging and avoid using single-serving packs, opting for refillable containers.
- Δεν προσφέρουμε πλαστική σακούλα μιας χρήσης παρά μόνο αν οι πελάτες τη ζητούν επίμονα.
Offer single-use plastic carrier bags only upon persistent request of the customer.
- Προτρέπουμε τους πελάτες να φέρουν το δικό τους επαναχρησιμοποιούμενο δοχείο, κύπελλο, ποτήρι, κ.λπ.
Encourage customers to bring their own reusable container, mug, cup, etc.
- Παρέχουμε φιλτραρισμένο νερό βρύσης στους πελάτες μας για μείωση της χρήσης πλαστικών μπουκαλιών.
Provide filtered tap water to our customers to help reduce the use of plastic bottles.
- Διαχωρίζουμε τις πλαστικές, γυάλινες, χάρτινες και μεταλλικές συσκευασίες στον μπλε κάδο ή άλλους κατάλληλους κάδους ανακύκλωσης.
Sort plastic, glass, paper and metal items for disposal in the blue or other designated recycling bins.
- Ενημερώνουμε τους πελάτες μας για την προσπάθειά μας να μειώσουμε άμεσα το πλαστικό μιας χρήσης και τους ζητάμε την στήριξή τους για ενεργό προστασία του περιβάλλοντος.
Inform our customers about our efforts to drastically reduce single-use plastics and ask for their support in protecting the environment.
- Διατηρούμε το παράκτιο περιβάλλον καθαρό και συμμετέχουμε σε καθαρισμούς και άλλες δράσεις ευαισθητοποίησης και εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.
Keep our coastal environment clean and take part in clean-ups and other awareness raising activities within our responsible business conduct.

ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΣΤΟΝ ΑΦΡΟ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ

Ως υπεύθυνος
 πελάτης-χρήστης
 -επισκέπτης, ...

1. Λίγα δεκτά απαγορευμένα πλαστικά
 μιας χρήσης όπως μασητικόφωνα, πιάτα,
 καλαμάκια, αναδευτήρες πετιών καθώς
 και στα δακτύλια τσιγάρων
 από διαχωρίσιμα πολυαερίσιμα.
 Say no to disposable plastic items
 such as cutlery, plates, straws and stirrers,
 as well as food containers from expanded
 polystyrene.

2. Χρησιμοποιώ δικό μου
 επαναχρησιμοποιούμενο κύπελλο, ποτήρι
 ή θερμός για τον καφέ μου.
 Use my own reusable mug, cup or thermal
 flask for my coffee/tea.

3. Έχω πάντα μαζί μου παγούρι
 για νερό για να μειώσω τη χρήση
 πλαστικών μπουκαλιών.
 Always remember to have my reusable
 water bottle with me to help reduce
 the use of plastic bottles.

4. Όταν παραγγέλω έτοιμο φαγητό επί λέξει,
 χρησιμοποιώ δικό μου δακτύλιο, ζητώ
 "χωρίς φορέματα", κι αν υπάρχει
 η δυνατότητα ζητώ επαναχρησιμο-
 ποιούμενη συσκευασία.
 When I order take-out food, I use my own
 container, request my order to be
 "cutlery-free", and if the option exists,
 ask for reusable packaging.

5. Λίγα δεκτά στην πλαστική σακούλα
 μιας χρήσης, ακόμα και αν μου
 την προσφέρουν, φροντίζοντας
 να έχω μαζί μου τσάντα ή δίκτυο
 πλαστικών χρήσεων.
 Say no to disposable plastic bags even
 when they are offered, relying on my own
 reusable bag or mesh tote.

6. Αγοράζω προϊόντα χωρίς συσκευασία,
 χρησιμοποιώντας δικό μου δακτύλιο
 ή με την κατά τα δυνατόν λιγότερη
 πλαστική συσκευασία.
 Buy products with no packaging and use
 my own containers, or opt for products
 with as little plastic packaging as possible.

7. Εάν καπνίζω, δεν πετώ τα απολείψατά μου
 στο δρόμο ή στην παραλία. Τα κρατώ μέχρι
 να βρω κάδο ή χρησιμοπορώ φορέτά τοσούτο.
 Never discard my cigarette butts
 in the streets or on the beach if I am
 a smoker. I keep them till I find a bin
 or I use my pocket ashtray.

8. Διαχωρίζω τις πλαστικές, γυάλινες,
 χάρτινες και μεταλλικές συσκευασίες
 στην μπλε κάδο ή άλλους κατάλληλους
 κάδους ανακύκλωσης.
 Sort plastic, glass, paper and metal items
 for disposal in the blue or other designated
 recycling bins.

9. Στην παραλία μαζί μου τα εκουήδια μου
 κι αν έχω άφραγκο και των δικών μου.
 Gather my litter when at the beach
 and if I'm up to it I clean up after my
 neighbours too!

As a
 responsible
 customer-user
 -visitor, I ...

Πηγές

- Plastic Busters MPAs, 2021. Methodology to setup and implement the marine litter prevention and mitigation demos. Plastic Busters MPAs, Deliverable 4.6.1 <https://plasticbustersmpas.interreg-med.eu/what-we-do/the-plastic-busters-mpas-demos-on-measures/>
- Vlachoganni T, Zeri Ch., Ronchi F. & Fortibuoni T. Marine Litter Assessment in the Adriatic and Ionian Seas (2017). https://www.researchgate.net/publication/310773310_Marine_Litter_Assessment_in_the_Adriatic_and_Ionian_Seas
- Η Οργάνωση ΑΚΤΗ στην Κύπρο, έτρεξε εκστρατεία για τα υπεύθυνα Beach Bar το 2017 που περιλάμβανε έρευνα με ερωτηματολόγιο προς τους καταστηματαρχες, έναν διαγωνισμό «υπεύθυνων» καταστημάτων, αλλά και την κατάρτιση Δεκάλογου ενός Υπεύθυνου Καταστήματος: <http://www.akti.org.cy/portfolio/fighting-plastic-pollution-in-cyprus-the-responsible-beach-bars-initiative/>
- Travel without Plastic, “Let’s Reduce Single Use in Cyprus”, 25th February 2021, webinar slides: <https://sandseaplasticfree.org/wp-content/uploads/2021/02/Lets-Reduce-Single-Use-in-Cyprus-Slides.pdf>

Πράξη ενταγμένη στο Ε.Π. Αλιείας & Θάλασσας 2014-2020 με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5070081.
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μαθητές και
**επαγγελματίες τουρισμού
& αναψυχής** ενημερώνονται
και αναλαμβάνουν δράση
για τα **θαλάσσια απορρίμματα**
στις ακτές του **Μυλοποτάμου**

Το πρόγραμμα «ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΣΤΟΝ ΑΦΡΟ-ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΣ», απευθύνεται εξίσου σε επιχειρήσεις εστίασης τουρισμού και αναψυχής, στις τοπικές αρχές και στην εκπαιδευτική κοινότητα του Δήμου Μυλοποτάμου, οι οποίοι καλούνται μέσα από διάφορες δράσεις από «μέρος του προβλήματος» να λειτουργήσουν ως «μέρος της λύσης».

Στο παρόν κείμενο παρουσιάζεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε σε μια από τις δράσεις του προγράμματος, την «Πιλοτική Δράση Υπεύθυνου Καταστήματος» όπου επαγγελματίες από το χώρο τουρισμού, ανέλαβαν εθελοντική δράση με σκοπό τον περιορισμό και την καλύτερη διαχείριση των απορριμμάτων τους στις επιχειρήσεις τους - ειδικά των πλαστικών μιας χρήσης.

Μάθετε περισσότερα: Ηρώ Αλάμπη, info@medies.net
<https://medies.net/skoupidia-ston-afro-mylopotamos/>